
Działalność Towarzystwa Naukowego w Toruniu.

Biuletyn Polonistyczny 23/1-2 (75-76), 264-268

1980

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Życie literackie w Polsce w latach 1945-1970; I. Opacki, Śpiew z po-
żogi w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego; P. Żbikowski, Klasy-
cyzm postaniszawski; J. Starnawski, Praca wydawcy; Jan Nowakow-
ski, Persefona i Charon. (Z młodopolskich dziejów motywu mitycznego);
J. Starnawski, Dorobek edytorski Polski Ludowej; Józef Nowakowski,
Mitowe powieściopisarstwo Tadeusza Germana; S. Burkot, Od Różewi-
cza do Kornhausera; T. Weiss, Przybyszewski jako redaktor "Życia";
S. Burkot, O pojęciu pokolenia raz jeszcze; S. Burkot, Wpływ psycho-
analizy na literaturę polską; M. Stępień, Główne potrzeby badań nad
literaturą współczesną; S. Jaworski, Między awangardą a nadrealizmem.
Główne kierunki w poezji polskiej lat trzydziestych; Z. Uryga, Z pro-
blemów recepcji utworów lirycznych w szkole; F. Ziejka, Literackie
przyjaźnie Orkana; M. Stępień, Problemy kultury polskiej w Stanach
Zjednoczonych. (Na podstawie kontaktów z Polonią); S. Jaworski, Kate-
goria czasu w badaniach literackich.

Organizowane przez Komisję odczyty poruszały więc obok proble-
mów dotyczących historii literatury także tematy teoretycznoliterackie
oraz - adresowane przede wszystkim do środowiska nauczycieli-polo-
nistów i studentów przygotowujących się do tego zawodu - dotyczące
dydaktyki szkoły średniej. Prelegentami, jak widać z powyższego zesta-
wienia, byli w znacznym procencie goście zapraszani z naukowego śro-
dowiska krakowskiego, z którym Komisja w dalszym ciągu zamierza utrzy-
mywać ściśle kontakty.

Dr Zbigniew Andres

**DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA NAUKOWEGO W TORUNIU
w zakresie badań nad literaturą polską
i popularyzacji wiedzy o literaturze**

Działalność Towarzystwa Naukowego w Toruniu w wymienionym w ty-
tule zakresie prowadzona jest na Wydziale Filologiczno-Filozoficznym

oraz w Komisji Filologicznej. Poza tym Towarzystwo organizuje imprezy literackie ogólne, pod patronatem Zarządu Głównego, oraz współpracuje z innymi toruńskimi i regionalnymi towarzystwami i związkami twórczymi, jak np. miejscowy Oddział Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza, Oddział Związku Literatów Polskich, instytucje kulturalno-oświatowe Bydgoszczy, Inowrocławia, Włocławka oraz innych miejscowości Kujaw, Ziemi Chełmińskiej i Pojezierza Mazurskiego.

Wydział Filologiczno-Filozoficzny Towarzystwa dysponuje własną serią wydawniczą pt. "Prace Wydziału Filologiczno-Filozoficznego", w której ukazują się również monografie i studia historycznoliterackie. W skład Komitetu Redakcyjnego "Prac" wchodzi: prof. dr Zofia Abramowiczówna - jako przewodnicząca, prof. dr Leon Gumański, prof. dr Bronisław Nadolski, doc. dr Czesław Niedzielski oraz doc. dr Franciszek Peplowski - jako członkowie. Redaktorem naczelnym wydawnictw TNT jest prof. dr Artur Hutnikiewicz.

W latach 1972-1978 w ramach wymienionej serii ukazały się następujące monografie z zakresu historii literatury polskiej i powszechnej: A. Bartoszewicz, "O głównych terminach i pojęciach w polskiej krytyce literackiej w pierwszej połowie XIX w.", 1973; J. Speina, "Bankructwo realności. Proza Brunona Schulza", 1974; J.Z. Maciejewski, "W kłębowisku przeciwieństw. Obraz idei w prozie narracyjnej Stanisława Brzozowskiego", 1974; Z. Mocarska-Tycowa, "Działalność krytycznoliteracka Teodora Jeske-Choińskiego wobec przełomu antypozytywistycznego", 1975; A. Hutnikiewicz, "Portrety i szkice literackie", 1976; E. Klin, "Pojęcie romantyzmu w »Estetyce« Hegla", 1976; J. Kryszak, "Katastrofizm ocalający. Z problematyki poezji tzw. Drugiej Awangardy", 1978.

Krótkie streszczenia prac historycznoliterackich referowanych na posiedzeniach Komisji Filologicznej drukowane były w "Sprawozdaniach Towarzystwa Naukowego w Toruniu".

Działalność odczytowa Towarzystwa rozwijała się w dwu kierunkach: ściśle naukowym - na posiedzeniach Wydziału i Komisji Filologicznej, na których referowano prace przeznaczone do druku i przedstawiano cząstkowe wyniki aktualnie prowadzonych badań; popularyzacyj-

nym - na imprezach otwartych, jak wieczory literacko-muzyczne "Nauka i Muzyka", wieczory krytycznoliterackie organizowane wspólnie ze Związkiem Literatów Polskich, "Wieczory przy samowarze" we Włocławku, organizowane wspólnie z tamtejszym Towarzystwem Miłośników Kultury. Wieczory literacko-muzyczne składały się z dwu części: prelekcji literackiej oraz części muzycznej w wykonaniu Orkiestry Kameralnej Filharmonii Pomorskiej w Bydgoszczy. Szczegółowy wykaz odczytów wygłoszonych w latach 1972-1979 zob. niżej.

25 kwietnia 1975 r. Towarzystwo wspólnie z Uniwersytetem zorganizowało uroczystość dla uczczenia 80 rocznicy urodzin seniora polonistyki toruńskiej, prof. Konrada Górskiego, na której prelekcję okolicznościową wygłosił prof. Artur Hutnikiewicz.

Księgozbiór Towarzystwa liczy ponad 50 000 wol. i zawiera wiele cennych pozycji historycznoliterackich uzyskanych dzięki wymianie wydawnictw z 220 instytucjami naukowymi z 28 krajów świata oraz z 74 instytucjami krajowymi.

Prof. dr Artur Hutnikiewicz

x

x   x

Imprezy i odczyty związane z dziejami literatury polskiej zorganizowane przez Towarzystwo Naukowe w Toruniu (1972-1979)

1972 - Wieczór autorski Aleksandra Janty-Pełczyńskiego;

- Odczyt J.Z. Maciejewskiego pt. "»Człowiek idei« w powieści Stanisława Brzozowskiego »Sam wśród ludzi«";
- Odczyt W. Danki pt. "Nad pamiętnikami J.I. Kraszewskiego";
- Odczyt B. Nadolskiego pt. "Dwie naprawy Rzeczypospolitej w połowie XVI wieku, Jakuba Przyłuskiego i Andrzeja Modrzewskiego";
- Odczyt B. Nadolskiego pt. "Wokół genezy wiersza »Witanie« Jana Rybińskiego (Toruń 1600)";

1973 - W dniach 21-23 X Towarzystwo było współorganizatorem LXX

- Walnego Zgromadzenia Polskiego Towarzystwa Filologicznego
(wspólnie z ZG tego Towarzystwa);
- 1974 - Odczyt A. Krzewińskiej pt. "Sielanka staropolska, jej początki, tradycje i kierunki rozwoju";
- Odczyt J.M. Kasjana pt. "Poetyka zagadki ludowej";
  - Odczyt K. Górskiego pt. "Semantyka ognia w praktyce pisarskiej A. Mickiewicza";
  - I Wieczór literacko-muzyczny "Nauka i Muzyka": wykład K. Górskiego pt. "Muzyka w literaturze";
  - Odczyt S. Melkowskiego pt. "Rekonesans w świat esejistyki Tadeusza Micińskiego";
  - "Wieczór przy samowarze" we Włocławku (org. wspólnie z Tow. Miłośników Kultury we Włocławku): odczyt A. Stoffa pt. "O twórczości Stanisława Lema";
  - "Wieczór przy samowarze" we Włocławku (org. wspólnie z Tow. Miłośników Kultury we Włocławku): odczyt J. Bełkota pt. "Nurt wiejski w prozie od Piętaka do Myśliwskiego";
  - "Wieczór przy samowarze" we Włocławku: odczyt J.Z. Maciejewskiego pt. "Twórczość Jerzego Putramenta";
  - "Wieczór przy samowarze" we Włocławku: odczyt S. Melkowskiego pt. "Społecznikostwo w literaturze 30-lecia";
  - II Wieczór literacko-muzyczny "Nauka i Muzyka": odczyt Artura Hutnikiewicza pt. "Młoda Polska w sztuce, muzyce i poezji";
  - "Wieczór przy samowarze" we Włocławku: odczyt W. Gutowskiego pt. "Poezja Zbigniewa Herberta";
  - Odczyt W. Gutowskiego pt. "Chaos czy ład? Symbolika ruchu we wczesnej twórczości Tadeusza Micińskiego";
- 1975 - V Wieczór z serii "Nauka i Muzyka": odczyt A. Hutnikiewicza pt. "Żeromski";
- Wieczornica z okazji 50-lecia śmierci Stefana Żeromskiego, org. wspólnie z Tow. Literackim im. A. Mickiewicza w Toruniu:
    - a) odczyt K. Górskiego pt. "Moje uwagi o artyzmie noweli *„Echa leśne”*";
    - b) odczyt A. Hutnikiewicza pt. "Żeromski - Lechoń";
  - Wykład B. Nadolskiego pt. "Achacy Curaeus - humanista gdań-

- ski z czasów Zygmunta Augusta";
- 1976 - Odczyt B. Nadolskiego pt. "Kontakty literacko-kulturowe polsko-pruskie do połowy XVIII wieku";
- 1977 - Referat J. Faryno pt. "Funkcja dyskretnej i linearnej charakteru mowy w tekście literackim (na przykładzie tekstów Szymborskiej i Myśliwskiego)";
- I Wieczór krytyczno-literacki: odczyt E. Balcerzana pt. "Między poetyką a retoryką";
  - XI Wieczór literacko-muzyczny "Nauka i Muzyka": wykład R. Lotha pt. "O Janie Kasproviczu";
  - II Wieczór krytyczno-literacki: odczyt T. Drewnowskiego pt. "O Dąbrowskiej inaczej";
  - III Wieczór krytyczno-literacki: odczyt T. Jodełki-Burzeckiego pt. "Nieznane listy Reymonta";
  - IV Wieczór krytyczno-literacki: odczyt R. Matuszewskiego pt. "O działalności międzynarodowego stowarzyszenia krytyków literackich i »Złotej Biblioteki«";
- 1978 - V Wieczór krytyczno-literacki: odczyt A. Lama pt. "O ekrani-
zacji dzieł literackich";
- VI Wieczór krytyczno-literacki: odczyt A. Sandauera pt. "Ewolucja poezji okresu międzywojennego - próba syntezy";
  - VIII Wieczór krytyczno-literacki: odczyt W. Maciąga pt. "Wokół literatury współczesnej";
- 1979 - Referat J. Kasprzyka pt. "Piotr Świtkowski a literatura niemiecka";
- IX Wieczór krytyczno-literacki: odczyt J. Łukasiewicza pt. "Świat poetycki Mieczysława Jastruna";
  - Odczyt Z. Sawaniewskiej-Mochowej pt. "Dialektyzacja kresowa w »Dziurze w niebie« Tadeusza Konwickiego".